

Ks. prof. dr hab. Ireneusz Celary

Katowice, dnia 9.6.2025 r.

Instytut Nauk Teologicznych

Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego

w Katowicach

Ocena dorobku naukowego
doc. ThDr. Marcela Mojzeša w związku z postępowaniem
naukowym zmierzającym do nadania mu tytułu profesora nauk
teologicznych

1. Dane personalne Kandydata

Ks. Marcel Mojzeš urodził się 20 lutego 1975 roku w Bratysławie. Świecenia kapłańskie przyjął w Preszowie w 2003 roku. W latach 2005-2010 sprawował funkcję wikariusza generalnego w preszowskiej archidiecezji. W 2024 roku został mianowany przez papieża Franciszka konsultorem Kongregacji ds. Kościołów Wschodnich. Kongregacja ta jest odpowiedzialna za wszystkie sprawy dotyczące katolickich Kościołów wschodnich *sui iuris*. Konsultorzy pomagają w realizacji zadań Kongregacji, która zajmuje się m.in. sprawami dotyczącymi struktury i organizacji tych Kościołów, a także ich misji nauczania, uświęcania i rządzenia.

2. Wykształcenie i przebieg pracy naukowo-dydaktycznej

Zainteresowania naukowe i kreatywność ks. Mojzeša zaowocowały pracą magisterską, którą obronił w 1998 roku na Wydziale Teologii Greckokatolickiej Uniwersytetu Preszowskiego w Preszowie (*Gréckokatolícka teologická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove*). Tytuł naukowy doktora uzyskał zaś w 2003 roku w Rzymie na Wydziale Kościelnych Nauk Wschodnich (*Facoltà delle Scienze Ecclesiastiche Orientali*) w Papieskim Instytucie Wschodnim w Rzymie (*Pontificio Istituto Orientale*).

Od 2004 roku ks. Mojzeš prowadzi nieprzerwanie działalność pedagogiczną i naukową na Greckokatolickim Wydziale Teologicznym PU w Preszowie, konkretnie od 20 września 2004 do 28 lutego 2018 roku jako asystent naukowy, a od 1 marca 2018 roku do chwili obecnej jako docent na określone godziny pracy. Tytuł naukowy docenta w dziedzinie „teologia katolicka” uzyskał on w 2012 roku na Wydziale Teologii Greckokatolickiej Uniwersytetu Preszowskiego w Preszowie.

3. Ocena aktywności pedagogicznej

Kandydat ma bardzo dobre kompetencje pedagogiczne. Pasję badawczą łączy z radością nauczania. Jego zainteresowania zawodowe to: teologia liturgiczna, duchowość chrześcijańskiego Wschodu i duchowość liturgiczna. Pozwoliły mu one podjąć samodzielne badania w tym zakresie oraz przyczyniły się do poszerzenia współpracy z innymi uczelniami w Polsce i za granicą.

Aktualnie prowadzi w Katedrze Teologii Systematycznej Wydziału Teologii Greckokatolickiej Uniwersytetu Preszowskiego w Preszowie następujące zajęcia:

– Úvod do liturgie, Spiritualita kresťanského Východu I. – II., Liturgická teológia III. – V., Liturgická prax I. – II.; doktorandský študijný program *Katolícka teológia* (3. stupeň, denná a externá forma) – Liturgická teológia.

Jako pedagog prowadzi też inne, niekierunkowe przedmioty na poziomie licencjackim (bakalárskom), magisterskim i doktorskim, zarówno w trybie dziennym, jak i zaocznym, w dziedzinach *37 Teologia i 15 Nauki historyczne*. Przedmioty obejmują:

37 Teologia – licencjacki (bakalársky) program studiów *Animácia voľnočasových aktivít* (forma dzienna i zaoczna): Vnútna formácia človeka, Spiritualita kresťanského Východu I.; magisterský študijný program *Katolícka teológia*: Cirkevnoslovanský jazyk I. – III., Lektúra textov východných otcov, Liturgická teológia VI., Sústreďenie zo spirituality.

15 Nauki historyczne – licencjacki (bakalársky) program studiów *Európske štúdiá* (forma dzienna i zaoczna): Cirkevnoslovanský jazyk I. – II.

Jest również odpowiedzialny za rozwój i zapewnienie jakości HIK w dziedzinie postępowania habilitacyjnego i inauguracyjnego: Teologia katolicka w ramach kierunku studiów Teologia. Pełni też funkcję osoby odpowiedzialnej za licencjacki (bakalársky) program studiów *Učiteľstvo náboženskej výchovy* w ramach kierunku Učiteľstvo a pedagogické vedy. Jest także członkiem zespołu nauczycieli zapewniających przedmioty kierunkowe w dziedzinie: *37 Teologia*: magisterski program studiów

Katolicka teologia (połączony 1. i 2. stopień, forma dzienna).

Ponadto prowadzi systematycznie seminaria naukowe, co jest przykładem troski o rozwój naukowy młodego pokolenia. Dojrzałość naukowa o. Mojzeša jako promotora prac naukowych została potwierdzona dotychczas pomyślnym zakończeniem 13 prac dyplomowych na pierwszym i 66 na drugim stopniu studiów. Prowadził i nadzorował także 2 zakończone przewody doktorskie. Obecnie jest promotorem 5 wszczętych przewodów doktorskich.

4. Ocena publikacji naukowych

Naukowe obszary badawcze ks. Marcela Mojzeša można prześledzić w jego publikacjach. Jest on autorem 3 podręczników akademickich oraz 1 skryptu. W ramach dorobku naukowego opracował 1 monografię naukową wydaną w zagranicznym wydawnictwie, 6 monografii naukowych wydanych w krajowych wydawnictwach oraz 1 rozdział w monografiach naukowych wydanych w krajowych wydawnictwach. Kandydat jest także autorem wielu publikacji naukowych i specjalistycznych w czasopismach i materiałach konferencyjnych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych.

Warto również podkreślić jego godny pochwały wkład w publikacje autorskie i współautorskie w indeksowanych czasopismach dotyczących obszaru badań, w którym ubiega się o tytuł profesora, a także w monografii naukowej wydanej w zagranicznych i krajowych wydawnictwach. Publikacje naukowe ks. Mojzeša są też cytowane w literaturze międzynarodowej (w tym także w publikacjach w bazach *Scopus* i *Web of Science*) jak i w literaturze słowackiej.

Spośród wielu jego publikacji 7 z nich zostało uznanych jako kluczowe osiągnięcia autorskie. Należą do nich:

a/ *Il movimento liturgico nelle chiese bizantine : analisi di alcune tendenze di riforma nel XX secolo* / Marcel Mojzeš. - 1. pub. - Roma : Centro Liturgico Vincenziano, 2005. - 275 p. - ISBN 88-7367-042-3. GBF 157/05 [MOJZEŠ, Marcel (100%)] Linka
<https://www.pulib.sk/web/kniznica/epc/dokument/2006022409104150>

b/ *Božia činnosť - podstata liturgie* [print] / Marcel Mojzeš; Recenzenti Vojtech Boháč, František Kunetka. - 1. vyd. - Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2013. - 111 s. - ISBN 978-80-555-1011-8. GTF 143/13 [MOJZEŠ, Marcel (100%)] Linka CREPC:
<https://app.crepc.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=264826>

c/ *Hľa, Ženích prichádza : úvod do teológie, liturgie a spirituality prvých troch dní Veľkého týždňa* [print] / aut. Marcel Mojzeš. - 1. vyd. - Prešov : Gréckokatolícka teologická fakulta, 2019. - 71 s. - ISBN 978-80-555-2386-6. GTF-19 108/19 [MOJZEŠ, Marcel (100%)] Linka CREPC: <https://app.crepc.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=164417>

d/ *Liturgická teológia. Aby nám horeli srdcia* [print] / Marcel Mojzeš; Recenzenti Marek Petro, Gabriel Ragan. - 1. vyd. - Záborské : Salus animarum, 2016. - 161 s. - ISBN 978-80-972563-1-9. GTF 137/16 [MOJZEŠ, Marcel (100%)] Linka CREPC: <https://app.crepc.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=260251>

e/ *Svätosť ako prameň spirituality* [print] / aut. Marcel Mojzeš. - 1. vyd. - Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2019. - 79 s. - ISBN 978-80-555-2380-4. GTF-20 185/19 [MOJZEŠ, Marcel (100%)] Linka CREPC: <https://app.crepc.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=176297>

f/ *Úvod do liturgie* [print] / aut. Marcel Mojzeš. - 1. vyd. - Prešov : Gréckokatolícka teologická fakulta, 2021. - 111 s. - ISBN 978-80-555-2873-1. GTF-21 155/21 [MOJZEŠ, Marcel (100%)] Linka CREPC: <https://app.crepc.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=452065>

g/ *Život v Kristovi : úvod do teológie svätých tajomstiev s osobitným zreteľom na byzantskú tradíciu* [print] / Marcel Mojzeš. - 1. vyd. - Záborské : Salus animarum, 2018. - 119 s. - ISBN 978-80-972563-3-3. GTF 159/18 [MOJZEŠ, Marcel (100%)] Linka CREPC: <https://app.crepc.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=99590>

W ogólnej ocenie dorobku naukowego Kandydata warto podkreślić bogactwo i różnorodność owoców jego pracy badawczej. Opublikowane przez niego prace naukowe są oryginalne i twórcze, a ich ilość i jakość wskazuje na kompetencje naukowe Kandydata. Docenić należy też dbałość Autora o stronę metodologiczną prowadzonych badań. Jest to doświadczony naukowiec, dobrze wypełniający swoje zadania jako dydaktyk i kompetentny organizator. Podkreślić także należy publikowanie prac przez Kandydata w uznanych czasopismach i wydawnictwach książkowych o zasięgu międzynarodowym, a także publikacje w języku włoskim, polskim i angielskim. Dzięki temu prace naukowe Kandydata są cenione i znane zarówno przez krajowych naukowców, jak również przez zagranicznych specjalistów, zwłaszcza z obszaru języka włoskiego i polskiego. Podkreślić

przy tym należy, że wyniki badań Kandydata posiadają istotne znaczenie dla rozwoju słowackiej teologii w wymiarze praktycznym, zwłaszcza w obszarze studiów nad liturgią i duszpasterstwa liturgicznego.

5. Udział w konferencjach krajowych i zagranicznych, w projektach badawczych i stażach

Powyższe walory Kandydata potwierdzone są nie tylko przez publikacje, ale także przez czynny udział w słowackich i międzynarodowych kongresach naukowych. Jego udział w sympozjach naukowych, organizowanych w ramach specjalizacji z liturgiki i teologii duchowości, bardzo często był połączony z wygłoszeniem wykładu. W ten sposób Kandydat pokazał, że jest osobowością otwartą i gotową podejmować różne wyzwania, związane z jego funkcjonowaniem w naukowym środowisku akademickim. Jest dojrzałym, znanym na Słowacji i za granicą naukowcem, jego pozycja naukowa zaś wzrastała także wraz z rozwojem intensywnej współpracy z innymi, zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Ks. Mojżesz wykazał się też umiejętnościami organizacyjnymi zajmując się organizacją konferencji naukowych oraz sympozjów. Brał na siebie ciężary różnej jakości, związane z udziałem w konferencjach naukowych krajowych i międzynarodowych, w trudzie ich organizowania, także w promowaniu nauki i jej popularyzowaniu.

Kandydat był kierownikiem 3 projektów naukowych oraz uczestnikiem 8 projektów naukowych. Jeden z nich zostanie zakończony pod koniec 2025 roku (*KEGA č.: 003PU-4/2023, „Proces permanentnej formácie absolventov teológie ako súčasť celoživotného vzdelávania “; Doba riešenia: 2023 – 2025*).

Ekspercka i oceniająca działalność kandydata obejmuje udział w komisjach grantowych. Kandydat był recenzentem projektów Kulturowej i Edukacyjnej Agencji Grantowej MŠVVaM SR (KEGA) oraz Agencji Grantowej dla doktorantów i młodych pracowników naukowo-pedagogicznych na PU (GAPU). Jako konsultant Dykasterii ds. Kościołów Wschodnich w Rzymie pełnił funkcję eksperta oceniającego nowy włoski przekład Liturgii św. Jana Chryzostoma oraz Liturgii św. Bazylego Wielkiego. Ponadto wielokrotnie pełnił rolę recenzenta opinii specjalistycznych dotyczących prac dyplomowych i kwalifikacyjnych, skoncentrowanych na rozwoju edukacji teologicznej.

Najważniejsze wyróżnienia i uznanie wyników naukowych przez instytucję zatrudniającą obejmują - Medal Pamiątkowy z okazji 20-lecia powstania PU (wręczony przez dziekana GTF 08.01.2018) oraz brązowy

Medal Uniwersytetu Preszowskiego w Preszowie za rok 2021 za wieloletnią działalność pedagogiczną i badawczą oraz wkład w rozwój Greckokatolickiego Wydziału Teologicznego PU w Preszowie (wręczony przez rektora PU 21.06.2021).

Kandydat uczestniczył w 11 zagranicznych pobytach wykładowych, finansowanych przez instytucje zapraszające: Casa la Salle, Rím, Taliansko 17.09.-21.09.2008; Poľsko-slovenský dom Dušana Jurkoviča, Gorlice, Poľsko 22.04.2010; UPJP II Krakov, Poľsko 21.10.2010; Pontificio Collegio Russicum, Rím, Taliansko 10.11.2012; UPJP II Krakov 23.10.-24.10.2013; Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza, Maďarsko 25.10.-26.10.2016; UKU Ľvov, Ukrajina 25.10.-26.10.2017; UPJP II Krakov, Poľsko 24.10.-25.10.2018; Pontificia Facoltà Teologica di Sicilia, Palermo, Taliansko 10.05.-11.05.2019; UPJP II Krakov, Poľsko, 25.10.-26.10.2022; Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza, Maďarsko 23.10.-24.10.2024. Brał również udział w kolejnych 4 międzynarodowych konferencjach: Collegium Orientale, Eichstätt, Nemecko 23.07.-28.07.2006; UKU Ľvov, Ukrajina 26.10.2011; UKU Ľvov, Ukrajina 23.10.-24.10.2014; UPJP II Kraków, Poľsko 11.05.2015.

Ponadto był aktywnym uczestnikiem i organizatorem wielu wydarzeń naukowych w kraju, takich jak konferencje, kolokwia itp. Na szczególne podkreślenie zasługuje czynny - organizacyjny i naukowy – wkład ks. Marcela Mojzeša w serię międzynarodowych konferencji naukowych *Ad Fontes Liturgicos* (AFL), organizowanych od 2010 roku przez Instytut Liturgiczny UPJPII w Krakowie (Polska) we współpracy z Greckokatolickim Wydziałem Teologicznym PU (Słowacja), z UKU we Lwowie (Ukraina), Wyższym Instytutem Teologicznym św. Atanazego w Nyíregyháza (Węgry). Ks. Marcel Mojżeś należy do stałego komitetu przygotowawczego tych sympozjów i wchodzi w skład Stowarzyszenia Liturgistów Europy Środkowo-Wschodniej *Ad Fontes Liturgicos*.

Do innych wyjątkowo istotnych działań naukowych i eksperckich kandydata należą:

- Członkostwo w komisjach specjalistycznych studiów doktoranckich oraz innych gremiach eksperckich (5)
- Należał do naukowych gwarantów kilku międzynarodowych konferencjach naukowych (4).
- Otrzymał wyróżnienia na poziomie krajowym i międzynarodowym (9).
- Zainicjował powstanie Domu Liturgii i Duchowości, gdzie we współpracy z Katedrą Teologii Systematycznej GTF odbywają się naukowe kolokwia.

- Jest moderatorem tematycznych spotkań naukowych z zakresu teologii systematycznej w ramach KST.

W ramach programu ERASMUS+ kandydat zrealizował dwie mobilności nauczycielskie: Pobyt Erasmus+ 27.02.-03.03.2018 WT UPJP II. v Krakowie; Pobyt Erasmus+ 19.02.-23.02.2019 TF UK v Prahe. Ponadto odbył trzy inne zagraniczne mobilności: v Svätouspenskej univskej lavre na Ukrainie w dniach 23.-29.07.2018 a 10.-16.08.2020 a v Sacrofano niedaleko Rzymu we Włoszech w dniach 28.04.-02.05.2024.

Ks. Mojzeš był lub jest także członkiem wielu gremiów akademickich, co świadczy o jego dużym zaangażowaniu na rzecz rozwoju nauki. Należy tu wymienić następujące: Dykasteria ds. Kościołów Wschodnich w Watykanie, stanowisko: konsultant (od 2021-obecnie); Rada Naukowa GTF, stanowisko: członek (2015-2023); Komisja ds. przygotowania Prawa Partykularnego, stanowisko: członek (2015-2019); European Society of Catholic Theology (ESCT), stanowisko: członek (od 2012-obecnie); Słowackie Towarzystwo Teologii Katolickiej (SSKT), stanowisko: członek (od 2012-obecnie); Komisja ds. przygotowania Historycznego Schematyzmu, stanowisko: członek (2011-2018); Ad fontes liturgicos (Kraków), stanowisko: członek (od 2010-obecnie); Societas Orientalium Liturgiarum, stanowisko: członek (2006-2009); Greckokatolicka Metropolitalna Komisja Liturgiczna, stanowisko: członek (od 2003-obecnie), przewodniczący (2011-2017), sekretarz (od 2017-obecnie). Aktualnie jest również członkiem Rady Redakcyjnej czasopisma naukowego Eastern Theological Journal publikowanego w Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza, Maďarsko.

6. Jakość dorobku kandydata do tytułu profesora

Podsumowując ocenę dorobku naukowego ks. Marcela Mojzeša doc. ThDr. PhD., należy podkreślić, że jest on bardzo dobrze wykształconym teologiem, który posiadał twórcze umiejętności pracy naukowej w teologii liturgicznej, duchowości chrześcijańskiego Wschodu oraz duchowości liturgicznej. Od czasu uzyskania doktoratu Kandydat znacząco powiększył swój dorobek naukowy, a także wykazał się poważnymi osiągnięciami w dydaktyce, działalności organizacyjnej oraz w ogólnie pojętej pracy akademickiej. Jego publikacje były bardzo starannie przygotowane, a autor starał się, aby dostęp do nich mieli inni naukowcy, dlatego publikował w znanych periodykach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Kandydat umiejętnie korzystał z pracy innych naukowców, ale zawsze podejmował trud tworzenia własnych teorii, stawiał śmiało tezy teologiczne

i starał się poszukiwać praktycznych implikacji dla wyników swoich badań teologiczno-liturgicznych.

Analiza jego dorobku naukowego, dydaktycznego i społeczno-wychowawczego oraz publicystycznej aktywności upoważnia mnie zatem do stwierdzenia, że mamy do czynienia z pracownikiem naukowym i badawczym o wysokim stopniu kompetencji. Rekomenduję, aby po pomyślnej procedurze inauguracyjnej ks. Marcel Mojzeš, doc. ThDr. PhD. został mianowany profesorem w zakresie procedury habilitacyjnej i procedury inauguracyjnej teologii katolickiej zgodnie z § 76 ustawy nr. 131/2002 Zb. o uniwersytetach oraz o zmianach niektórych ustaw, z późniejszymi zmianami, zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji, Nauki, Badań i Sportu Republiki Słowackiej nr. 246/2019 w sprawie trybu uzyskiwania stopni naukowo-pedagogicznych i artystycznych - docenta i profesora.

7. Konkluzja

Týmto posudkom potvrdzujem, že uchádzač spĺňa kritériá podmienok na získanie vedecko-pedagogického titulu profesor schválené Vedeckou radou Prešovskej univerzity v Prešove dňa 25. júna 2024. Odporúčam, aby po úspešnom inauguračnom konaní bol **doc. ThDr. Marcel Mojzeš, PhD.** vymenovaný za profesora v odbore habilitačného konania a inauguračného konania Katolícka teológia v zmysle § 76 *Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov* a v súlade s *Výhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246/2019 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor.*

Ks. Ireneusz Celary